

Sygn. akt II Ca 115/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bogusław Suter
Sędziowie:	SSO Renata Tabor SSR del. Jolanta Klimowicz-Popławska (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Ewa Bagieńska

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa I. S.

przeciwko J. S. (1)

o ochronę naruszonego posiadania

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim

z dnia 4 grudnia 2013 r. sygn. akt I C 481/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 78 (siedemdziesiąt osiem) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt II Ca 115/14

UZASADNIENIE

Powódka I. S., po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa, wniosła w trybie ochrony posesoryjnej, o nakazanie pozwanemu J. S. (1) dopuszczenia do współposiadania domu mieszkalnego posadowionego na nieruchomości położonej we wsi (...), gmina H. poprzez wydanie powódce klucza do drzwi wejściowych do przedmiotowego domu mieszkalnego. Domagała się ponadto zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany J. S. (1) wnosił o oddalenie powództwa w całości lub o umorzenie sprawy i rozdzielenie kosztów procesu po połowie.

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim w sprawie I C 48/13 wyrokiem z dnia 4 grudnia 2013 roku w punkcie I w trybie ochrony posesoryjnej przywrócił powódce I. S. posiadanie domu mieszkalnego posadowionego na nieruchomości położonej we wsi (...), gmina H. poprzez nakazanie pozwanemu J. S. (1) wydania klucza do zmienionego zamka do drzwi wejściowych do przedmiotowego domu mieszkalnego. W punkcie II wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 373 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 173 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji za bezsporne w sprawie przyjął, że powódka I. S. i pozwany J. S. (1) w latach 80-tych, w trakcie trwania ich związku małżeńskiego wybudowali na nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym (...) położonej we wsi R., gmina H. dwukondygnacyjny dom mieszkalny murowano-drewniany. Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 30 maja 2011 roku w sprawie o sygnaturze I C 1530/10 pomiędzy stronami została orzeczona separacja, przy czym po uprawomocnieniu się w/w orzeczenia strony nadal wspólnie zamieszkiwały w domu położonym w R..

Sąd Rejonowy ustalił, że jesienią 2012 roku powódka I. S. przeszła operację okulistyczną i zamieszkała u córki J. S. (2) w B., gdyż wymagała stałej pomocy osób trzecich, natomiast od grudnia 2012 roku powódka zamieszkała w miejscowości oddalonej około 6-7 km od wsi R. wspólnie z matką M. C., która doznała złamania biodra i również potrzebowała codziennej opieki. Pomimo, że powódka nie nocowała we wsi R. każdego dnia przyjeżdżała do domu i karmiła zwierzęta.

Jako okoliczność bezsporną w sprawie Sąd I instancji przyjął też, że w dniu 13 maja 2013 roku pozwany – bez porozumienia z powódką - wymienił zamki w domu i odmówił powódce udostępnienia kluczy do domu. W dniach 17 i 31 maja 2013 roku na przedmiotowej nieruchomości miały miejsce dwie interwencje policji.

Sąd Rejonowy biorąc pod uwagę dyspozycję art. 344 §1 kc oraz zakres kognicji sądowej w sprawach o naruszenie posiadania, która zgodnie z art. 478 kpc ogranicza się do badania ostatniego stanu posiadania i faktu jego naruszenia oraz przyjmując, że współposiadanie przedmiotowego domu przez strony miało charakter samoistny, a nie zależny, uznał powództwo za zasadne.

Sąd I instancji stwierdził, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie dawał podstawę do przyjęcia, że pozwany J. S. (1) wkroczył w sferę posiadania powódki I. S., a naruszenie posiadania miało charakter samowolny.

W zakresie ustalenia faktu naruszenia posiadania powódki przez pozwanego Sąd Rejonowy oparł się na zeznaniach świadków: J. S. (2), D. G., B. P., które potwierdziły, że pozwany w maju 2013 roku wymienił zamki do drzwi wejściowych domu nr (...) położonego we wsi R. oraz na zeznaniach świadka I. R., która zeznała, że powódka informowała ją jako dzielnicową o wymianie zamków przez pozwanego. Zaznaczył ponadto, że sam pozwany nie negował, że w maju 2013 roku dokonał do wymiany zamków do drzwi wejściowych domu, choć wskazywał odmienne przyczyny dokonania tej czynności.

W ocenie Sądu Rejonowego materiał dowodowy nie potwierdził stanowiska pozwanego, że powódka dobrowolnie opuściła dom mieszkalny jesienią 2012 roku na stałe. Przeczą temu zeznania świadków przesłuchanych w sprawie, postawa samej powódki, która po wymianie zamka do drzwi wejściowych podejmowała działania by posiadanie odzyskać, między innymi zgłaszając ten fakt na policji oraz sprzeczność twierdzeń pozwanego, który z jednej strony określając przyczynę wymiany zamka wskazywał na uniemożliwienie żonie wynoszenia przedmiotów z domu, stanowiących majątek wspólny, z drugiej zaś wywodził, że powódka wyprowadziła się już jesienią 2012 roku.

Sąd I instancji uznał, że choć powódka od jesieni 2012 roku nie nocowała w domu w R. codziennie, to jej wolą nie była trwała rezygnacja z posiadania przedmiotowego domu. Stwierdził, że dla uznania powódki za posiadaczka nie było konieczne korzystanie przez nią z domu w celu zaspokajania w nim potrzeb mieszkaniowych, lecz wystarczająca

była potencjalna możliwości korzystania z domu. Przyjął, że władztwo nad przedmiotowym domem powódka utraciła dopiero na skutek bezprawnych działań pozwanego tj. wymiany zamka.

Sąd Rejonowy uznał, że zeznania świadków: J. S. (3) i A. M. nie wniosły do sprawy nic istotnego, zaś na podstawie art. 227 kpc oddalił wnioski dowodowe pozwanego zgłoszone na rozprawie w dniu 4 grudnia 2013 roku jako zmierzające do ustalenia faktów nie mających dla sprawy istotnego znaczenia.

Sąd I instancji motywując oddalenie wniosku pozwanego o przekazanie niniejszej sprawy do łącznego rozpoznania ze sprawą I Ns 453/13 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim o podział majątku wspólnego pomiędzy stronami wskazał, że przedmiotowa sprawa nie należy do kategorii spraw określonych w art. 618§ 1 kpc w zw. z art. 567§3 kpc w z art. 688 kpc.

Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości na mocy art. 344 k.c., zaś o kosztach procesu rozstrzygnął zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 kpc w zw. z §8 pkt 4 rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, czemu Sąd dał wyraz w uzasadnieniu wyroku poprzez:

- 1) błędne przyjęcie, iż zachowanie pozwanego tj. założenie nowych zamków, nosi przesłanki samowolnego naruszenia posiadania, podczas gdy materiał dowodowy wskazuje, że założenie zamków miało na celu ochronę majątku wspólnego;***
- 2) błędne założenie, że wyprowadzka powódki nie miała charakteru definitywnego, pomimo faktu, że powódka dobrowolnie wyprowadziła się z domu w R. jesienią 2012 roku, zrzekając się tym samym jego posiadania;***
- 3) przyjęcie za całkowicie wiarygodne zeznań świadków J. S. (2) i D. G., które są córkami stron, pomimo tego, że powyższe osoby są negatywnie nastawione do pozwanego, zatem nie mają one obiektywnego poglądu na sprawę.***

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o:

- 1) oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje od strony powodowej na rzecz pozwanego według norm przepisanych***
- 2) ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bielsku Podlaskim pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu.***

W odpowiedzi na apelację powódka domagała się jej oddalenia jako bezzasadnej oraz wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym według norm prawem przepisanych.

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela zarówno ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, dokonaną ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów, jak i wywód prawny zaprezentowany w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Wbrew twierdzeniom apelującego Sąd I instancji dokonał wszechstronnej, wnikliwej oceny materiału

dowodowego zebranego w sprawie, nie przekraczając zasad swobodnej oceny dowodów i na tej podstawie doszedł do słusznego wniosku, że pozwany w sposób samowolny pozbawił powódkę posiadania domu mieszkalnego położonego we wsi (...) gmina H., w związku z czym należy się jej ochrona posesoryjna.

Nie można w szczególności zgodzić się z zarzutami pozwanego zawartymi w apelacji jakoby zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane z naruszeniem art. 233 § 1 kpc.

Należy podkreślić, że prawidłowa, przeprowadzona zgodnie z powołanym przepisem ocena wiarygodności i mocy dowodów zgromadzonych w postępowaniu wymaga racjonalnego, bezstronnego rozważenia materiału zebranego w sprawie jako całości i wyprowadzenia na tej podstawie logicznie poprawnych, niesprzecznych wniosków, które winny być należycie uzasadnione. W związku z powyższym skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd powołanego przepisu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, bądź że dokonana ocena nie była wszechstronna. Samo przekonanie strony skarżącego o odmiennej wadze poszczególnych dowodów i negowanie oceny prezentowanej przez sąd pierwszej instancji nie jest wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy art. 233 § 1 k.p.c. (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z: 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98; 10 kwietnia 2000 r., VCKN 17/2000, OSNC 2000, Nr 10, poz. 189; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 stycznia 2013 roku, I ACa 1075/12, LEX nr 1267341; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 grudnia 2013 roku, I ACa 1203/12, LEX nr 1293089).

W przekonaniu Sądu Okręgowego ocena dokonana przez Sąd I instancji była pełna, objęła wszelkie zgromadzone w sprawie dowody, wnioski sformułowane w oparciu o zebrany materiał dowodowy są logiczne, a przeprowadzona analiza znajduje odzwierciedlenie w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że nie zasługuje na aprobatę zarzut pozwanego, co do rzekomo błędnego uznania przez Sąd Rejonowy, iż zachowanie pozwanego stanowiło samowolne naruszenia posiadania przedmiotowej nieruchomości. Trzeba zaznaczyć, że nie tylko słuchani w sprawie świadkowie, ale również sam pozwany przyznał, że bez zgody powódki w dniu 13 maja 2013 roku wymienił zamki do drzwi wejściowych do wspólnego domu stron, czym pozbawił powódkę możliwości korzystania z budynku. Nie ulega też wątpliwości, że po tej dacie pozwany w dalszym ciągu uniemożliwiał powódce wejście do wspólnego domu, o czym świadczą zeznania świadków przesłuchanych w sprawie: J. S. (2) (k. 71 v), D. G. (k. 71 v – 72), B. P. (k. 96) oraz I. R. (k. 72 v), a także interwencje policji w dniach 17 i 31 maja 2013 roku (notatki urzędowe – k. 62-66).

W ocenie Sądu Okręgowego samowolności zachowania pozwanego nie uchyla przedstawiana przez niego argumentacja, że wymienił zamki w drzwiach wejściowych aby chronić ruchomy majątek wspólny, który powódka rzekomo sukcesywnie wywoziła z domu. Należy zwrócić uwagę, że wskazany przez pozwanego motyw ochrony majątku wspólnego nie usprawiedliwiał jego działania prowadzącego do pozbawienia powódki możliwości wykonywania posiadania. Poza tym pozwany w żaden sposób nie wykazał powyższej okoliczności, a jego zawiadomienia dotyczące przywłaszczenia mienia przez powódkę nie zostały uwzględnione, bowiem organy ścigania odmówiły prowadzenia postępowań przygotowawczych w tym zakresie (k. 16-18). W tych okolicznościach trafnie Sąd Rejonowy przyjął, że pozwany bezprawnie uniemożliwił powódce wykonywania władztwa nad przedmiotowym domem, co uzasadnia udzielenie jej ochrony sądowej i przywrócenie posiadania.

Nie można też zgodzić się z apelującym jakoby Sąd I instancji wadliwie przyjął, że powódka na kilka miesięcy przed wymianą zamków przez pozwanego dobrowolnie wyprowadziła się ze wspólnego domu, zrzekając się tym samym jego posiadania.

Sąd Rejonowy prawidłowo, stosownie do dyspozycji art. 344 § 1 kc, ustalił stan posiadania poprzedzający datę naruszenia uznając, że wykonywanie posiadania przez powódkę nie polegało na realizacji potrzeb mieszkaniowych w przedmiotowym domu od końca 2012 roku, a na korzystaniu z nieruchomości w inny sposób. Zarówno sama powódka, jak zeznający w sprawie świadkowie wskazywali, że z uwagi na konieczność opiekania się chorą matką powódka zrezygnowała z zamieszkiwania w domu w R., jednakże w dalszym ciągu przechowywała w domu swoje rzeczy osobiste i korzystała z nieruchomości w trakcie regularnych, codziennych wizyt, podczas których karmiła zwierzęta. W tym

wypadku, jak słusznie zauważył Sąd I instancji, wykonywanie posiadania przez powódkę nie sprowadzało się do zaspokajania jej potrzeb mieszkaniowych, a możliwości korzystania z przedmiotowego domu, a opisane zachowanie I. S. w żadnym razie nie świadczyło o braku woli powódki do dalszego posiadania nieruchomości.

Nie można też, jak chce apelujący, utożsamiać stanowiska I. S. co do przyznania mu przedmiotowej nieruchomości w sprawie o podział majątku wspólnego stron, ze zrzeczeniem się przez nią posiadania nieruchomości w okresie poprzedzającym wydanie rozstrzygnięcia w powyższym postępowaniu. Nie ulega wątpliwości, że ewentualne przyznanie przedmiotowej nieruchomości J. S. (1) pozbawi powódkę możliwości korzystania z niej z datą wskazaną w prawomocnym orzeczeniu o podziale majątku wspólnego, jednakże do tego czasu powódce przysługuje uprawnienie do współposiadania nieruchomości. W związku z tym, że dom mieszkalny w R. był przedmiotem współposiadania stron jako małżonków, wyrzucie powódki ze współposiadania nieruchomości skutkowało musi udzieleniem jej ochrony posesoryjnej (por. orzeczenie SN z dnia 27 października 1969 roku, III CZP 49/69, OSPiKA 11/70).

Za bezzasadne należy też uznać zarzuty pozwanego co do wadliwego przyjęcia przez Sąd Rejonowy za wiarygodne dowodów w postaci zeznań świadków J. S. (2) i D. G. – córek stron. Sam fakt, że pozwany pozostaje w złych relacjach z córkami i nie zgadza się z treścią złożonych przez nie zeznań nie może dyskwalifikować powyższych zeznań. Należy zauważyć, że treść złożonych przez J. S. (2) i D. G. zeznań została potwierdzona przez inne dowody zgromadzone w sprawie i w związku z tym słusznie zostały one przyjęte przez Sąd I instancji za podstawę ustaleń faktycznych w sprawie i w konsekwencji posłużyły do wydania zaskarżonego wyroku.

Wniosek pozwanego zawarty w apelacji o dopuszczenie dowodu z przesłuchania go w charakterze strony podlegał oddaleniu jako dotyczący okoliczności nie mających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 217 § 3 kpc w zw. z art. 227 kpc).

Sąd Okręgowy uznając zatem zarzuty pozwanego co do dowolnej oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji za chybione i przyjmując, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu, na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. oraz § 2, 4, 8 pkt 4, 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 roku, poz. 461 z późn. zm.).